

Geachte lezer,

H2GO, het programma dat gericht is op het realiseren van een elektriciteit/waterstofeconomie op Goeree-Overflakkee, is volop in beweging. Onze projecten beginnen zich uit te kristalliseren tot haalbare business cases, maar hebben belangrijke financiële steun nodig om de onrendabele top weg te nemen. We zijn daarom op veel fronten in gesprek met het Rijk en Europa. Het helpt enorm dat de provincie, minister Wiebes en staatssecretaris Van Veldhoven zich steeds duidelijker uitspreken voor waterstof. Ook Europa is klaar voor waterstof. Lees in deze nieuwsbrief alle ontwikkelingen op dit terrein.

Wij wensen u veel leesplezier!

Gemeente Goeree-Overflakkee dient aanvraag PAW in

Met het H2GO project 'Stad Aardgasvrij' wil Stad aan 't Haringvliet meedoen met het Rijksprogramma Aardgasvrije Wijken (PAW). Hiermee komt het duurzame toekomstbeeld van wonen zonder aardgas voor de inwoners van de dorpskern een stap dichterbij. Lees het [persbericht](#) of ga naar het [Programma Aardgasvrije Wijken](#).

In een persoonlijke videoboodschap roept wethouder Tea Both van Goeree-Overflakkee bewoners op om supporter te worden van Stad Aardgasvrij. Bekijk de [videoboodschap](#).

Greenpoint dient vooraanmelding MOOI in

Op maandag 18 mei jl. heeft Greenpoint een pre-aanvraag voor MOOI ingediend voor een combinatie van 4 H2GO projecten. MOOI staat voor de regeling Missiegedreven Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (MOOI) van RVO (Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland). De regeling richt zich op projectenontwikkeling voor 'Wind op zee', 'Hernieuwbare elektriciteit op land', 'Gebouwde omgeving' en de 'Industrie'. Op basis van deze vooraanmelding zal RVO met een reactie komen. In oktober sluit de termijn voor de definitieve aanvraag voor MOOI. Of deze aanvraag zal worden ingediend hangt mede af van de reactie van RVO.

De vooraanmelding betreft een sterk consortium, vooralsnog bestaande uit Eneco, Gasunie, Greenpoint en Stedin, dat cruciale kennis wil ontwikkelen over de integrale waterstofeconomie op Goeree-Overflakkee (GO). H2GO zoekt invulling van bestaande knowledge gaps en experimentele ontwikkeling. Deze MOOI-vooraanmelding richt zich op een veelvoud aan vraagstukken die er zijn aan de aanbodzijde, de vraagzijde en het waterstoftransport over en van het eiland. Cruciale kennisvragen die door middel van onderzoek & kleinschalige ontwikkeling opgelost moeten worden om tot weloverwogen investeringsbeslissingen te kunnen komen. In de MOOI-vooraanmelding worden 4 deelprojecten van H2GO aan elkaar gekoppeld om zo tot optimale keteninnovatie te komen.

De 4 projecten zijn:

- PTO (Productie, Transport, Opslag)
- Energie Park Oude-Tonge
- Mobiliteit
- Stad Aardgasvrij – Hydrogen City (Stad aan 't Haringvliet).

H2GO Project Landbouw rondt onderzoeksrapport af

Hoe kunnen we zowel ecologisch als economisch verduurzamen? Akkerbouw- en bloembollenbedrijf VOF Dogterom op Goeree-Overflakkee en het akkerbouwbedrijf VOF Van den Hoek in de Hoeksche Waard namen het initiatief om dit te laten onderzoeken in het rapport Verduurzaming landbouwbedrijven met waterstof. Uitkomst is dat door eigen energievoorziening een verdienmodel mogelijk is waar de ondernemers mee uitkomen en waar bodemkwaliteit en biodiversiteit bij floreren. In de studie is gekeken naar innovatieve technieken zoals een energievlieger en mobiele zonnepanelen om duurzame energie mee op te wekken en groene waterstof te produceren.

Lees het volledige [persbericht](#).

Waterstofvisie Provincie Zuid-Holland vastgesteld

De provincie Zuid-Holland heeft haar eigen waterstofvisie vastgesteld. Het H2GO Programma past goed in deze visie. Hierin laat de provincie zien waar haar prioriteiten liggen als het gaat om de ontwikkeling en rol van waterstof. De provinciale waterstofvisie richt zich voornamelijk op de sectoren Industrie, Mobiliteit en Elektriciteit. De provincie ziet de meerwaarde van het proberen en demonstreren van waterstofprojecten voor het ontwikkelen van kennis. Daarom ondersteunt de provincie actief het H2GO Programma en de bijbehorende projecten. De integratie van de verschillende onderdelen van het H2GO Programma leveren waardevolle lessen en inzichten op voor de ontwikkeling van de waterstofwaardeketen op andere plekken en op een hoger schaalniveau.

[Link](#) naar de publieksversie

[Link](#) naar volledige visie

Goeree-Overflakkee Observer Partner van IJsland

De gemeente Goeree-Overflakkee wil namens H2GO observer partner van IJsland worden en heeft een Letter of Intend ondertekend. IJsland heeft zich ingeschreven voor de Europese call "Decarbonising islands using renewable energies and hydrogen - H2 Islands". Het H2GO Programma heeft inschrijving voor deze call overwogen, maar daarvan afgezien. Als alternatief is het mooi om als observer partner mee te doen met IJsland. Deze rol omvat het meekijken en meedenken met IJsland en het ontvangen van een delegatie uit IJsland op Goeree-Overflakkee om kennis te delen. Deze rol gaat in als IJsland de call wint. Via deze [link](#) kunt u de call bekijken.

IJsland doet de aanvraag voor grootschalige waterstof productie (22,5MW) en grootschalige productie van Synthetisch aardgas (SNG) (Power2X-project) in vloeibare vorm. Ongeveer 80% van de H2 zal worden gebruikt voor de SNG-productie, voornamelijk voor export. De SNG zal lokaal worden gebruikt om een cruiseschip van brandstof te voorzien dat in 2021 in IJsland in gebruik zal worden genomen en naar de Noordpool zal varen. Nieuwe tankinfrastructuur voor vrachtwagens, bussen, taxi's en huurauto's. Ook onderzoekt men alternatieve PtX-oplossingen, zoals de mogelijkheid om een groene ammoniakfabriek te bouwen.

Bijdrage H2GO voor VN Forum

Monique Sweep van Deltawind en Tineke Keuzenkamp hebben een bijdrage geleverd aan een editie over het thema waterstof van het digitale tijdschrift VN Forum, het officiële orgaan van de Nederlandse Vereniging voor de Verenigde Naties. Het artikel staat in de rubriek "Goeree-Overflakkee duurzaam met waterstof" en heet "Hoe kan waterstof lokaal bijdragen aan de verduurzaming van het energiesysteem?" Volg deze [link](#) naar het artikel.

Waterstofvisie minister Wiebes steun in de rug voor H2GO

De brief van Minister Wiebes aan het kabinet over de waterstofvisie begint met de volgende zin: *Voor een duurzaam energiesysteem dat betrouwbaar, schoon, betaalbaar, veilig en ruimtelijk inpasbaar is, zijn CO2-vrije gassen onmisbaar. CO2-vrije waterstof is daarin een noodzakelijke schakel.* Iets verder vervolgt Wiebes zijn schrijven met *De overheid moet de noodzakelijke randvoorwaarden vervullen, bedrijven en kennisinstellingen gaan investeren in schaalbare toepassingen en innovatie.* Deze brief is een duidelijke steun in de rug voor ons H2GO programma. De 7 projecten in ontwikkeling zien kansen voor een duurzaam energie systeem, maar zijn zeer kostbaar. De business cases zijn moeilijk rendabel te krijgen. De kosten om groene waterstof te produceren zijn hoog. Dit omdat de markt voor groene waterstof nog onvoldoende ontwikkeld is. H2GO is op verschillende fronten met de overheid in gesprek om de noodzakelijk randvoorwaarden te bespreken en om te onderzoeken of het Rijk bedrijven en kennisinstellingen kan helpen met de noodzakelijk investeringen. Naast onze aanvragen voor PAW en MOOI (zie hiervoor) werken we ook aan een Green Deal met het Rijk samen met Hoogeveen. Overheden, kennisinstellingen en bedrijven moeten het samen maken!

Lees de [brief](#) van Minister Wiebes aan de Tweede Kamer over de Kabinetsvisie waterstof.

Mobiliteitsvisie kabinet bevat belangrijke waterstofparagraaf

Op 17 april 2020 schrijft staatssecretaris Van Veldhoven aan de Tweede Kamer o.a. het volgende: *Op de langere termijn kan waterstof een belangrijke bijdrage leveren aan emissiereductie in met name het zwaarder transport. Daarom investeer ik in de faciliteiten die nodig zijn om de potentie van waterstof in transport te realiseren. Voor de mobiliteit is het belangrijk dat de productie van groene waterstof een versnelling krijgt door integratie met andere sectoren en de schaalvoordelen die daarmee gecreëerd worden.* Het bijgevoegde document Stand van Zaken gaan ook uitgebreid op waterstof in. Lees deze brief en het document via deze [link](#).

TNO rapport over waterstof in de gebouwde omgeving

Dit rapport is geschreven in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat met financiële ondersteuning van RVO. Het rapport heet: '[Optiedocument waterstof in de gebouwde omgeving](#)'. TNO concludeert dat er een rol kan zijn voor waterstof in verwarming van de bestaande gebouwde omgeving wanneer alternatieven als 'all-electric' en warmtenetten tekortschieten. Waterstof is in principe niet gevaarlijker dan andere brandbare gassen. In tal van situaties in de bestaande bouw kan blijvend gebruik van het bestaande gasnet maatschappelijk gezien (voorlopig) namelijk de meest haalbare optie blijken te zijn. Het is wel van belang dat de warmtevraag zoveel mogelijk gereduceerd wordt door isolatie.

Waterstofbussen op Goeree-Overflakkee en Hoeksche Waard

Connexion gaat vanaf eind 2021 met waterstofbussen rijden in vervoersgebied Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee. Het vervoersbedrijf heeft een overeenkomst gesloten met Solaris Bus & Coach S.A. voor de levering van 20 waterstofbussen. De waterstofbussen hebben een bereik van 350 kilometer en geven een forse impuls aan duurzame mobiliteit.

Voor de reizigers bieden de nieuwe bussen comfort, een lage instap, USB-laadpunten, airconditioning, duidelijke informatiedisplays, en plek voor een rolstoel. De bussen krijgen spiegels met camera's. De chauffeurs hebben daardoor beter zicht rondom hun wagen en geen last meer van dode hoeken. De nieuwe bussen sluiten mooi aan op de ambities van de provincie Zuid-Holland. "Het wordt steeds drukker op onze wegen. Omdat wij de gezondheid van de reizigers en onze inwoners belangrijk vinden, is het schoner maken van de lucht met de komst van deze bussen een mooie stap vooruit", vertelt gedeputeerde Floor Vermeulen van Verkeer en Vervoer.

Binnenkort gaan vier VDL waterstofbussen in de reguliere dienstregeling van Connexion instromen. Er is door het ministerie van IenW een beschikking afgegeven om met deze bussen te mogen rijden. Voordat de bussen in de dienstregeling kunnen worden ingezet krijgen de chauffeurs van Connexion een instructietraining en wordt er een veiligheidsinstructie gegeven aan de brandweer.

Voor vragen en/of opmerkingen kunt u contact opnemen met

Tineke Keuzenkamp
Programmamanager H2GO
Energietransitie
M 0611880119
t.keuzenkampvanemmerik@pzh.nl
Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl